

Bruksela, 19 listopada 2018 r.
(OR. en)

13978/18

CFSP/PESC 1017
CSDP/PSDC 629
COPS 414
POLMIL 203
CIVCOM 226

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	19 listopada 2018 r.
Do:	Delegacje

Nr poprz. dok.:	13977/18
-----------------	----------

Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i obrony w kontekście globalnej strategii UE – Konkluzje Rady (19 listopada 2018 r.)
----------	---

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i obrony w kontekście globalnej strategii UE, przyjęte przez Radę na jej 3652. posiedzeniu w dniu 19 listopada 2018 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

W KONTEKŚCIE GLOBALNEJ STRATEGII UE

1. W ramach wdrażania globalnej strategii UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, stosując się do wskazówek Rady Europejskiej oraz przywołując jej konkluzje w tych kwestiach, Rada potwierdza swoje zdecydowane zobowiązanie do osiągnięcia poziomu ambicji UE w zakresie reagowania na konflikty i kryzysy zewnętrzne, budowania zdolności partnerów oraz ochrony UE i jej obywateli. Dzięki temu, że UE wychodzi naprzeciw bieżącym i przyszłym europejskim potrzebom w zakresie bezpieczeństwa i obrony, zwiększy ona swoją zdolność do działania jako podmiot zapewniający bezpieczeństwo i swoją strategiczną autonomię oraz wzmocni zdolność do współpracy z partnerami. Rada przypomina, zgodnie ze swoimi konkluzjami z listopada 2017 r., że znacznie przyczyni się to do wspólnych wysiłków, również w kontekście stosunków transatlantyckich, i zwiększy europejski wkład w oparty na zasadach ład światowy, którego podstawę stanowi ONZ.
2. Rada z zadowoleniem przyjmuje znaczące postępy poczynione w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony w ciągu ostatnich dwóch lat i podkreśla, jak ważne jest utrzymanie tempa działań poprzez stałe zaangażowanie państw członkowskich i instytucji UE. Zwraca uwagę na kluczową rolę państw członkowskich w zarządzaniu różnymi inicjatywami.

W tym kontekście w dniu dzisiejszym Rada:

Umowa w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO

3. Z zadowoleniem przyjmuje wypracowane przez Radę i państwa członkowskie porozumienie w sprawie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO, co stanowi ambitne zobowiązanie do wzmocnienia cywilnego wymiaru WPBiO i zwiększenia zdolności, skuteczności i możliwości reagowania w ramach tej polityki oraz zapewnienia bardziej skoordynowanych działań w tym zakresie w dzisiejszym zmienionym środowisku bezpieczeństwa. Przyczyni się ona do osiągnięcia poziomu ambicji UE i realizacji jej trzech strategicznych priorytetów w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony poprzez wykonywanie zadań w ramach WPBiO określonych w Traktacie o Unii Europejskiej. Rada podkreśla, że umowa ta daje możliwości lepszego realizowania priorytetów po raz pierwszy zdefiniowanych w 2000 r. w Santa Maria da Feira oraz zajęcia się nowymi, jak i od dawna obecnymi wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa określonymi w globalnej strategii, umożliwia lepszą realizację zintegrowanego podejścia UE do zewnętrznych konfliktów i kryzysów, a także wspieranie współpracy i koordynacji między podmiotami działającymi w zakresie WPBiO, służbami Komisji i innymi podmiotami działającymi w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, poprzez zajęcie się kwestią powiązania między bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym. Rada oczekuje, że umowa ta zostanie wykonana, a wynikające z niej zobowiązania wypełnione najpóźniej na początku lata 2023 r., i będzie ściśle monitorować ich realizację.

Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych (MPCC)

4. Z zadowoleniem odnotowuje pozytywny wpływ MPCC, jeśli chodzi o sprawowanie dowództwa i kontroli nad trzema wojskowymi misjami szkoleniowymi UE, i podkreśla znaczenie MPCC, utworzonej w czerwcu 2017 r., jako stałej komórki planowania i prowadzenia operacji dotyczących tych misji na strategicznym szczeblu wojskowym w Brukseli, zgodnie z zasadą unikania niepotrzebnego dublowania działań z działaniami NATO. Podkreśla istotny wkład MPCC w realizację celu UE, by szybciej, skuteczniej i sprawniej reagować jako podmiot zapewniający bezpieczeństwo, w ramach zintegrowanego podejścia UE do zewnętrznych konfliktów i kryzysów.

5. Zgadza się, by na podstawie sprawozdania wysokiej przedstawiciel, włączyć obecne zadania wykonawcze centrum operacyjnego UE (OPSCEN) do zadań MPCC, tak by do końca 2020 r. osiągnąć gotowość do przejęcia odpowiedzialności za planowanie operacyjne i prowadzenie misji wojskowych w dziedzinie WPBiO bez mandatu wykonawczego i jednej operacji wojskowej w dziedzinie WPBiO z mandatem wykonawczym, o wielkości grupy bojowej UE. Zaznacza, że MPCC należy zapewnić niezbędne zasoby kadrowe, stosownie do uzgodnień, i infrastrukturę, a jej personel powinien odbyć szkolenia i ćwiczenia. Rada podkreśla, że potrzeby kadrowe muszą być budowane stopniowo, w wystarczającym zakresie i w odpowiednim czasie, i zaznacza, że wszystkie uzgodnione warunki muszą zostać spełnione, by osiągnąć pełną zdolność operacyjną.
6. Zauważa, że ta zwiększona rola MPCC stanowi uzupełnienie i pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich innych istniejących możliwości sprawowania dowództwa i kontroli nad wojskowymi operacjami w dziedzinie WPBiO.
7. Akcentuje, że w dalszym ciągu ważna jest wzmocniona koordynacja działań między MPCC a Komórką Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych (CPCC) za pośrednictwem Wspólnej Komórki ds. Koordynacji Wsparcia (JSCC) w celu umożliwienia i dalszego wzmocnienia skutecznej cywilno-wojskowej koordynacji oraz współpracy w ramach planowania operacyjnego i prowadzenia misji w dziedzinie WPBiO, zwłaszcza w odniesieniu do kluczowych obszarów wsparcia misji, tak by zmaksymalizować ich oddziaływanie i wydajność. Podkreśla również, jak ważna jest wzmocniona współpraca między MPCC, w ramach jej mandatu, a innymi podmiotami UE, jako część zintegrowanego podejścia.
8. Zgadza się, by wyznaczyć cel polegający na przeprowadzeniu następnego przeglądu do końca 2020 r., w oparciu o sprawozdanie wysokiej przedstawiciel przygotowane w porozumieniu z państwami członkowskimi, bez uszczerbku dla wszelkich ewentualnych kolejnych kroków, o których musiałaby zdecydować Rada.

Stała współpraca strukturalna (PESCO)

W ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO):

9. Z zadowoleniem przyjmuje postępy w realizacji PESCO niemal rok po jej ustanowieniu, obejmujące konkretne działania służące ukończeniu jej ram instytucjonalnych, jak również tworzeniu i wdrażaniu projektów PESCO.

10. Przypomina, że niedawno, 15 października 2018 r., zostało przyjęte zalecenie Rady w sprawie ustalenia kolejności wypełniania dalej idących zobowiązań podjętych w ramach stałej współpracy strukturalnej oraz precyzujące bardziej szczegółowe cele. Na tej podstawie uczestniczące państwa członkowskie dokonają w uzgodnionych terminach przeglądu i aktualizacji, stosownie do sytuacji, swoich krajowych planów wdrożenia. W tym kontekście Rada wzywa wysoką przedstawiciel, by przedstawiła swoje pierwsze roczne sprawozdanie w sprawie PESCO, zgodnie z ustalonymi procedurami i terminami.
11. Przyjmuje decyzję Rady zmieniającą i aktualizującą decyzję (WPZiB) 2018/340 z dnia 6 marca 2018 r. ustanawiającą listę projektów do zrealizowania w ramach PESCO w celu włączenia kolejnego zestawu projektów PESCO i apeluje o szybkie wdrożenie wszystkich projektów. Rada zwraca również uwagę na wyraźną europejską wartość dodaną wszystkich projektów realizowanych w ramach PESCO, co przyczyni się do wypełnienia dalej idących zobowiązań oraz do osiągnięcia poziomu ambicji UE, z myślą o uzyskaniu wymiernych rezultatów w zaspokajaniu potrzeb Unii w zakresie zdolności i potrzeb operacyjnych Unii. Projekty te w dalszym ciągu powinny być opracowywane i wdrażane spójnie z uzgodnionymi priorytetami UE w zakresie rozwoju zdolności oraz skoordynowanym rocznym przeglądem w zakresie obronności. . Mając na uwadze powyższe cele, Rada zwraca się do sekretariatu PESCO, by do wiosny 2019 r., przed ogłoszeniem kolejnego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów PESCO, przedstawił sprawozdanie na temat wstępnych doświadczeń i wniosków, w ścisłym porozumieniu z uczestniczącymi państwami członkowskimi, z myślą o usprawnieniu procesu identyfikacji, oceny i wyboru projektów PESCO.
12. Uznaje, że państwo trzecie mogłoby i byłoby zmuszone – zgodnie z konkluzjami Rady z 13 listopada 2017 r. – zapewniać znaczną wartość dodaną do projektów PESCO, przyczynić się do wzmocnienia PESCO i WPBiO oraz wypełnić bardziej ambitne zobowiązania, przy pełnym poszanowaniu zasady autonomii decyzyjnej UE i jej państw członkowskich. W tym kontekście Rada oczekuje, że jak najszybciej, a co do zasady do końca 2018 r., zostanie przyjęta decyzja Rady w sprawie ogólnych warunków, na jakich państwa trzecie mogłyby wyjątkowo zostać zaproszone do udziału w poszczególnych projektach PESCO, zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. g) i art. 9 decyzji Rady w sprawie ustanowienia PESCO, wytycznymi zawartymi w notyfikacji PESCO oraz decyzją Rady w sprawie wspólnego zbioru przepisów dotyczących zarządzania PESCO.

Skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności (CARD)

13. Z zadowoleniem odnotowuje sprawozdanie na temat fazy próbnej CARD i zachęca uczestniczące państwa członkowskie do realizacji zaleceń zawartych w tym dokumencie.
14. Biorąc pod uwagę zebrane doświadczenia i wnioski, zgadza się na uruchomienie CARD jako stałego działania, począwszy od pierwszego pełnego cyklu CARD w latach 2019–2020, z myślą o zapewnieniu dalszych wytycznych na temat możliwości współpracy i przedstawieniu szczegółowej oceny europejskiego krajobrazu zdolności, uwzględniając przy tym również krótko-, średnio- i długoterminowe tendencje w zakresie rozwoju zdolności. Na podstawie pełnego zaangażowania państw członkowskich CARD przyczyni się dodatkowo, równoległe z PESCO i Europejskim Funduszem Obronnym, do wspierania współpracy w dziedzinie obronności oraz inwestycji w zdolności obronne.
15. Uznaje, że CARD zastąpi tym samym wcześniej zlecone zadania dotyczące dokonywania ocen w kontekście ram polityki w zakresie systematycznej i długoterminowej współpracy w dziedzinie obronności.
16. Uznaje, że nadal trzeba będzie zapewniać spójność wyników między CARD, jak również planem rozwoju zdolności, a poszczególnymi procesami NATO, takimi jak proces planowania obrony NATO (NDPP), w dziedzinach, w których wymogi się pokrywają, przy jednoczesnym uwzględnieniu odmiennego charakteru obu organizacji oraz ich odnośnych zadań.

17. Z zadowoleniem odnotowuje postępy poczynione zarówno w kontekście obecnych działań w ramach działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością (PADR) i Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP), jak i przyszłego Europejskiego Funduszu Obronnego, w celu wspierania globalnej konkurencyjności, wydajności i zdolności innowacyjnej europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego w całej Unii, poprzez wspieranie wspólnych działań i współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi w całej Unii, zwłaszcza małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP) oraz spółkami o średniej kapitalizacji, a także sprzyjanie lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego innowacji, badań i rozwoju technologicznego, przyczyniając się tym samym do zwiększenia strategicznej autonomii Unii i jej swobody działania.
18. W odniesieniu do bieżących działań – oczekuje na nowe wyniki PADR oraz na wczesne sfinalizowanie w późniejszym okresie br. programu prac dotyczącego EDIDP, z myślą o rozpoczęciu finansowania projektów jak najszybciej w 2019 r.
19. Uzgodniła częściowe podejście ogólne w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny, co toruje drogę do porozumienia z Parlamentem Europejskim, spodziewanego jak najszybciej w 2019 r., bez uszczerbku dla ogólnego porozumienia w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF).
20. Podkreśla, że wdrażaniu EDIDP i dalszemu rozwijaniu Europejskiego Funduszu Obronnego musi towarzyszyć zdecydowane zaangażowanie państw członkowskich, pełne wykorzystanie opinii i wiedzy fachowej Europejskiej Agencji Obrony (EDA) i wsparcie ze strony Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ).

Spójność inicjatyw UE

21. Docenia postępy w kierunku zapewnienia spójności inicjatyw UE wspierających europejską współpracę w dziedzinie obronności (CARD, PESCO, Europejski Fundusz Obronny) z myślą o wspieraniu realizacji priorytetów w zakresie rozwoju zdolności oraz przyczyniania się do osiągnięcia poziomu ambicji UE w kontekście bezpieczeństwa i obrony; wzywa również do zwiększenia wysiłków w tym względzie.
22. Przywołując swoje konkluzje z 13 listopada 2017 r., Rada zwraca się do wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej / szefowej Europejskiej Agencji Obrony o ciągle promowanie dalszej synergii i koordynacji unijnych inicjatyw w dziedzinie obronności, w tym CARD, PESCO i Europejskiego Funduszu Obronnego, w ścisłym porozumieniu z państwami członkowskimi. Rada zwraca się do wysokiej przedstawiciel / wiceprzewodniczącej / szefowej Europejskiej Agencji Obrony, by do połowy 2019 r. przedstawiła przyszłościowe sprawozdanie na temat interakcji, powiązań i spójności między tymi inicjatywami, w tym koordynacji między instytucjami i organami wspierającymi na szczeblu UE, oraz z uwzględnieniem odnośnych doświadczeń i wniosków, a także sprawozdań państw członkowskich.

Jednolity zasób sił

23. Przypomina, że z uwagi na to, iż państwa członkowskie dysponują jedynie „jednolitym zasobem sił”, który mogą wykorzystać w różnych ramach, rozwijanie zdolności obronnych państw członkowskich w kontekście UE przyczyni się także do zwiększenia tych zdolności potencjalnie dostępnych dla Organizacji Narodów Zjednoczonych i NATO.

Współpraca UE–NATO

24. Przywołując swoje konkluzje z 8 czerwca 2018 r. na temat współpracy UE–NATO, podkreśla, że wysiłki UE i NATO w zakresie bezpieczeństwa i obrony zasadniczo przyczyniają się, w spójny sposób, do zapewnienia bezpiecznej Europy, pociągając za sobą zarówno korzyści, jak i obowiązki, a w przypadku zainteresowanych państw członkowskich – wspierając sprawiedliwy podział obciążeń.

25. Powtarza, że współpraca ta w dalszym ciągu zapewnia spójność i wzajemne wzmocnienie działań między UE a NATO oraz że jest nadal prowadzona z pełnym poszanowaniem zasad pluralizmu, wzajemności i autonomii decyzyjnej obu organizacji. W tym względzie Rada z zadowoleniem przyjmuje drugą wspólną deklarację o współpracy między UE a NATO podpisaną 10 lipca 2018 r. przez przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącego Komisji Europejskiej i sekretarza generalnego NATO. Rada przyjmuje do wiadomości bieżące prace nad wdrożeniem wspólnego zestawu wniosków obejmujących 74 działania i podkreśla, jak ważne jest zapewnienie szybkich i wymiernych postępów we wszystkich obszarach. W tym kontekście ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje trwające wielowymiarowe ćwiczenie UE dotyczące zagrożeń hybrydowych (Multilayer 2018) jako przykład równoległego i skoordynowanego ćwiczenia (PACE).

Europejski Instrument na rzecz Pokoju (EPF)

26. Przywołując swoje konkluzje z 25 czerwca 2018 r. w sprawie wniosku wysokiego przedstawiciela, przy wsparciu Komisji, dotyczącego Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF), przyjmuje do wiadomości – bez uszczerbku dla przyszłych decyzji – że proponowany instrument ma służyć wzmocnieniu zdolności Unii do utrzymania pokoju, zapobieganiu konfliktom i umacnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego, a tym samym czynieniu postępów w kierunku osiągnięcia jej poziomu ambicji.
27. Podkreśla, że zarządzanie proponowanym EPF musi przebiegać w pełnym poszanowaniu odpowiedzialności państw członkowskich i ich kluczowej roli w WPZiB, i w szczególności odnotowuje, że – zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej – finansowanie każdego działania w ramach proponowanego EPF wymagałoby uprzedniej decyzji Rady.
28. Przyjmuje do wiadomości możliwości, jakie oferuje proponowany instrument w zakresie ewentualnych działań, które miałyby być finansowane i które muszą zostać określone przez Radę, możliwości intensywniejszej koordynacji, spójności i komplementarności działań UE w ramach WPZiB, a także w odniesieniu do innych instrumentów zewnętrznych w ramach budżetu UE, jak również globalny zakres geograficzny proponowanego instrumentu. Rada odnotowuje, że proponowany EPF obejmowałby między innymi finansowanie działań aktualnie finansowanych z Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce, oraz podkreśla w tym kontekście, jak ważne jest stałe zaangażowanie UE we wspieranie działań na rzecz utrzymywania pokoju i stabilizacji na kontynencie afrykańskim.

29. Odnotowuje możliwość, jaką daje proponowany EPF, by finansować budowanie zdolności partnerów UE w odniesieniu do spraw wojskowych lub obronnych zgodnie z celami WPZiB, podkreślając jednocześnie konieczność pełnego wykorzystania możliwości w tym zakresie w ramach budżetu UE.
30. Zaznacza, że należy utrzymać operacyjną skuteczność i elastyczność mechanizmu ATHENA.
31. Przypomina, że aspekty finansowe zaproponowane dla EPF będą nadal przedmiotem dyskusji w kontekście negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, i podkreśla w tym kontekście konieczność zapewnienia spójności między poszczególnymi instrumentami finansowania zewnętrznego.
32. Wzywa stosowne organy przygotowawcze Rady do kontynuowania prac, w tym – w miarę konieczności – do dostosowania wniosku.

Finansowanie wojskowych misji i operacji

33. Przypomina o ważnym wkładzie mechanizmu ATHENA w finansowanie misji i operacji wojskowych UE oraz apeluje o jak najszybsze zakończenie trwającego przeglądu tego mechanizmu.
34. Przywołując swoje konkluzje z 18 maja 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i obrony w kontekście globalnej strategii UE, i w oczekiwaniu na zakończenie wspomnianego przeglądu, niniejszym wyraża zgodę na przedłużenie – do 31 grudnia 2020 r. – okresu obowiązywania deklaracji Rady w sprawie wspólnego finansowania rozmieszczenia grup bojowych UE.

Mobilność wojskowa

35. Przywołując swoje konkluzje z 25 czerwca 2018 r., z zadowoleniem przyjmuje trwające działania na rzecz zwiększenia mobilności wojskowego personelu, sprzętu i wyposażenia przeznaczonego do rutynowej działalności oraz podczas kryzysu i konfliktu w obrębie UE i poza nią, za pomocą wszystkich rodzajów transportu i we wszystkich kierunkach strategicznych, aby tym samym umożliwić państwom członkowskim szybsze i skuteczne działanie w kontekście działań prowadzonych w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, a także działań krajowych i wielonarodowych. W tym względzie przypomina, że poprawę mobilności wojskowej można osiągnąć jedynie przy pełnym udziale i zaangażowaniu wszystkich państw członkowskich UE, przy zastosowaniu podejścia zakładającego działanie całego rządu oraz zaangażowaniu właściwych organów krajowych obejmujących nie tylko ministerstwa obrony, spójnie z odnośnymi inicjatywami na szczeblu UE, w tym w kontekście PESCO i w ścisłej współpracy z NATO w ramach wdrażania wspólnych deklaracji.
36. Powtarza, że suwerenność narodowa, krajowe procesy decyzyjne, przepisy ustawowe i wykonawcze, w tym dotyczące przemieszczania wojsk, inwestycji infrastrukturalnych, przepisów i zasad środowiskowych, zachowują zasadnicze znaczenie i będą w pełni szanowane. Wszelkie decyzje będą podejmowane indywidualnie i przy pełnym zaangażowaniu wszystkich stosownych organów krajowych.
37. Z zadowoleniem przyjmuje dalsze wdrażanie projektów PESCO związanych z dziedziną mobilności wojskowej, a także poczynienie postępów w realizacji czterech działań na szczeblu krajowym do końca 2019 r., jak uzgodniono w konkluzjach Rady z 25 czerwca 2018 r. w sprawie bezpieczeństwa i obrony, w szczególności w pkt 18 tych konkluzji. W tym kontekście Rada będzie dokonywać corocznego przeglądu postępów i – do lata 2019 r. – powróci do kwestii realizacji tych czterech działań krajowych i wymiernych rezultatów, m.in. poprzez wskazanie, w miarę możliwości, ambitniejszych określonych w czasie celów.

38. Z zadowoleniem przyjmuje postępy w realizacji planu działania na rzecz mobilności wojskowej, potwierdzone ukończeniem prac nad wymaganiami wojskowymi w zakresie mobilności wojskowej w ramach UE i poza nią jako ciągu dalszego części ogólnej, która została uzgodniona przez Radę w czerwcu, z uwzględnieniem krajowych wkładów dostarczonych przez państwa członkowskie UE, a także ogólnych wojskowych parametrów dotyczących infrastruktury opracowanych przez NATO. Nie przesądzając o decyzjach, które zostaną podjęte na późniejszym etapie procesu, wymagania te stanowią wkład wojskowy w następne kroki w realizacji planu działania, w tym w odniesieniu do infrastruktury transportowej.
39. Apeluje, by Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi, ESDZ / Sztabem Wojskowym UE i EDA – terminowo przeprowadziła stosowne analizy, w celu wskazania luk między wymaganiami wojskowymi a parametrami transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), z należyтым uwzględnieniem wykonalności, istniejącego wyposażenia i wydolności technicznej, względów finansowych i inżynierskich, a także realiów geograficznych. W tym kontekście Rada dostrzega potencjał leżący w tym wniosku – nie przesądzając o wyniku dyskusji w ramach kolejnych WRF – w zakresie unijnego finansowania za pomocą nowego programu „Łącząc Europę” wspierającego infrastrukturę transportową w sieci TEN-T w celu zwiększenia mobilności wojskowej.
40. Z aprobatą przyjmuje prace prowadzone obecnie w ramach Europejskiej Agencji Obrony zgodnie z planem działania na rzecz mobilności wojskowej, które zaowocowały szybkim ustanowieniem dwóch projektów: pierwszego, dotyczącego cel, kładącego nacisk na to, jak ważne jest zapewnienie spójności między wzorem a procesem, który ma być opracowany, z procedurami NATO, i drugiego, dotyczącego pozwolenia na transgraniczne przemieszczanie się, w przypadku którego Rada oczekuje zawarcia stosownego uzgodnienia w sprawie programu na początku 2019 r.
-